

De Solvency II-renovatie bij schadeverzekeraars

De 2020 review belooft veel. Wat kregen we? Een

politiek compromis, een handvol technische

verbeteringen en genoeg stof voor drie stevige

gesprekken aan de koffieautomaat. De 2020 review is

geen revolutie. Het is een renovatie: hier wat

sauswerk, daar een nieuwe vloer, maar de fundering

staat zoals hij stond. Wij spraken met vier

betrokkenen uit het veld.

Was het nodig?

Laten we beginnen met een geruststelling: iedereen is het erover eens dat de renovatie nodig was. De renteschok is aangepast met een absoluut en relatief mechanisme dat voorkomt dat de schok bij lage rentes zinloos wordt. De risicomarge is verlaagd. De catastrofe-parameters zijn opnieuw gekalibreerd. En de standaardformule is op een aantal punten een stukje dichterbij de praktijk gebracht. "Je ziet dat het groeit naar wat intern modelverzekeraars al lang hebben," zegt Jules Krijgsman van Spangenberg van PwC.

Bert Teeuwen (ex-a.s.r.) verwoordt het zo vriendelijk als hij kan: "Beetje een gevoel van teleurstelling. De 2020 review is beperkt in scope aangezien veel onderwerpen aan herziening toe zijn."

Tom van Beek van NN Schade & Inkomen, die de impact assessments al sinds 2019 van dichtbij heeft meegemaakt, kiest voor een constructievere invalshoek: "Ik vind dat het behoorlijk compleet is." Khadija van Hees-Lachhab, zijn collega die de technische implementatie begeleidt, knikt: voor schadeverzekeraars zijn met name de catastrofeparameters en de risicomarge de meest tastbare wijzigingen. Die zijn ook direct voelbaar.

Hoe zijn jullie betrokken bij de veranderingen in Solvency II?

Khadija en Tom hebben bij NN Schade de diverse proefberekeningen gedraaid. "Je begint de nieuwe regels mechanisch uit te voeren, en daarna de uitkomsten te begrijpen. Daarna bespreek je ze met het management. Je merkt dat het management heel geïnteresseerd is in

Bert Teeuwen

Drs. J.M. (Jules) Krijgsman van Spangenberg AAG is Senior Manager Risk Modelling Services bij PwC

Drs. R.A.A. (Bert) Teeuwen is voormalig Actuarieel Functie Houder Schade bij a.s.r.

T.J.D. (Tom) van Beek is Financial Risk Manager bij Financial Risk Management bij NN Schade & Inkomen

K. (Khadija) van Hees-Lachhab is Financial Risk Manager bij Financial Risk Management NN Schade & Inkomen

De inhoud van dit artikel is uitsluitend op persoonlijke titel geschreven en weerspiegelt de opvattingen van de geïnterviewden en auteurs.

de gevoeligheid van de cijfers, en wil weten wat er gebeurt als de omstandigheden wijzigen. Daarom moet je niet alleen de getallen begrijpen, maar juist de nieuwe dynamiek die optreedt."

In zijn laatste jaren als schade-AFH bij a.s.r. keek Bert kritisch mee naar de cijfers voor DNB. Hij was extra geïnteresseerd in de kapitalisatie voor catastrofeschaden in samenhang met herverzekering, één van de aandachtspunten van een AFH.

Jules ondersteunt als actuaire vaak de accountant bij auditwerkzaamheden en is al lange tijd betrokken bij Solvency II. Hij heeft begrip voor het eindresultaat: "De meeste wijzigingen zijn gedreven door terechte inhoudelijk overwegingen, maar er zitten ook wat politieke stokpaardjes en handjeklap-uitkomsten in. Zo werkt dat in het Europese politieke besluitvormingsproces, en dat zal bij de volgende Solvency II-review niet anders zijn."

Wat verandert er?

De factoren voor het Nat Cat risico, natuurlijke catastrofes, zijn aangepast. Klimaatverandering en meer extreem weer leiden tot verzwaring van het kapitaal dat verzekeraars moeten aanhouden. EIOPA herkalibreerde de deels gedateerde catastrofeparameters met catastrofemodellen van grote aanbieders. In Nederland leidt dit vooral bij hagel- en overstromingsrisico tot verzwaringen. De overstroming in Limburg vijf jaar geleden illustreert waarom verzekeraars hiervoor kapitaal moeten aanhouden.

Tom is enthousiast over een aanpassing aan de rentecurve-extrapolatie. "Deze is op meerdere punten verbeterd, waaronder de Smith-Wilson convergentiemethode, een methode die ik opvallend complex vond. Ik bedoel, de lange rente werd bepaald als een relatief eenvoudig historisch rekenkundig gemiddelde, die daar vervolgens via een complexe methode naartoe convergeert. Ik vind dat het nieuwe formulairium voor de convergentie onnodige complexiteit wegneemt." De ultralage en negatieve rentes waren aanleiding om de SCR voor het renterisico bij te werken. De nieuwe schok is zowel absoluut als proportioneel aan de rentecurve.

De aanpassingen in de risicomarge en waarderingscurve waren onderdeel van politieke onderhandelingen, vooral gericht op de uitkomsten voor levensverzekeraars.

Een tweede SFCR gericht op polishouders wordt geïntroduceerd, naar analogie van beleggingsfondsen. Ook moeten veel verzekeraars een liquidity risk management plan opstellen, gericht op de beheersing van het liquiditeitsrisico.

Waar leidt het toe?

Bert verwacht niet dat verzekeraars massaal hun herverzekeringsprogramma aanpassen: "Herverzekering werd al bij veel maatschappijen ingekocht op basis van een risk appetite waarbij catastroferisico's op basis van realistische modellen gekwantificeerd worden." De precieze kapitaalsgevolgen volgens het standaardmodel zijn daarbij secundair. In die zin is het ook logisch dat dat veel verzekeraars

Jules Krijgsman van Spangenberg

overstromingsrisico's afdekten voordat er een formele kapitaalvereiste voor kwam."

Jules ziet dit genuanceerder: "Herverzekering verlaagt de SCR, maar aangezien EIOPA strengere eisen voorstelt aan het aantonen van effectieve risico-overdracht¹, verwacht ik dat verzekeraars nog eens kritisch evalueren of hun herverzekeringsprogramma ook in stress-situaties doet wat het moet doen. De actuariële functie heeft hierin ook een belangrijke rol."

Tom en Khadija over de gevolgen voor beleggingen: "De impact op het beleggingsbeleid voor schadeverzekeraars zal beperkter zijn. De looptijd van de verplichtingen is lager dan bij levensverzekeraars, dus de curve-aanpassingen hebben een beperkte invloed."

Jules: "De accountantscontrole op de hele SII-balans moet meer aandacht krijgen. Niet alleen de SII-ratio, maar ook individuele balansdocumentatie en controls, bijvoorbeeld rond de Credit Spread Sensitivity Ratio in de Volatility Adjustment. Niet dramatisch, maar wel extra werk."

Wordt het beter?

"Jip en Janneke in Solvency II, moeten we zo de publieks-SFCR voorstellen?" Tom en Khadija vragen zich af hoe de nieuwe publieks-SFCR moet worden vormgegeven: "Hoe vaak en door wie precies worden SFCR's gedownload? Het doel van de publieks-SFCR vraagt om een aanpak waarbij deze geschreven wordt door de bril van de polishouder, en die is totaal verschillend van een lezer zoals een doorgewinterde marktanalist."

Volgens Bert gaan de aanpassingen niet ver genoeg. "Solvency II bevat inconsistenties en omissies, deels omdat veel regels uit begin jaren '00 stammen. Denk aan het ontbreken van een duidelijke visie op het 3 lines-model. De artikelen over de AFH zijn bijvoorbeeld een onduidelijke mix van 1e en 2e lijns taken. De aanpassingen zijn prima, maar ik had op meer gehoopt. Met het uitbouwen van de VA wordt Solvency II bovendien steeds minder marktwaarde en meer entity specific. In een financiële crisis kan een maatschappij de verplichtingen sterk afwaarderen, terwijl geen partij ze voor die prijs wil overnemen. Ik ben daarom blij met de wetgeving rond herstel en afwikkeling van verzekeraars: naast going concern krijgt ook gone concern aandacht. Dat versterkt de positie van de polishouder."

Wat brengt de extra aandacht voor liquiditeitsrisicomanagement?

Volgens Tom brengt dit weinig nieuws: het risicobeheer is veelal op orde, al nemen de documentatie- en rapportagevereisten toe, meent hij.

Iedereen is voorstander van periodieke revisie van parameters, zoals bij de catastrofekapitalen. Waarom geldt dat niet ook voor het marktrisico? Bij de rente leidden marktontwikkelingen tot aanpassingen, waarom niet bij andere parameters?

Jules noemt als voorbeeld de gedateerde, mager onderbouwde 25 procent schok voor vastgoedrisico. De conclusie: elke 3 tot 5 jaar, met transparante expert judgement en voldoende data. Niet als bureaucratisch ritueel, maar als vakinhoudelijke plicht.

Wat gaan jullie nu doen?

Voor Tom en Khadija is het meeste werk gedaan. De analyses zijn gemaakt en er is duidelijkheid over de marsroute. De uiteindelijke

Tom van Beek

implementatie van alle nieuwe regelgeving zal nog de nodige aandacht vragen. Per saldo is Solvency II bijgewerkt. Bij de volgende herziening zal in ieder geval het tempo van klimaatverandering een belangrijke rol spelen, in het bijzonder voor schadeverzekeraars die dekking bieden voor klimaatgerelateerde risico's.

Jules voorziet dat hij nog genoeg te doen krijgt bij het insluiten van de SII-review in de accountantscontrole, niet alleen de audit van de balans, maar ook de toetsing van risico-overdracht door herverzekering en de gewijzigde bepaling van de Volatility Adjustment. Uiteindelijk denkt hij dat het Solvency II kader na deze verbouwing weer nieuwe stormen kan weerstaan.

Bert gaat het vanaf de zijlijn meemaken. "Als AFH kreeg ik wel eens de opmerking dat ik als mopperend muppetmannetje commentaar vanaf het balkon gaf. Het is nu aan anderen om deze rol te pakken want de voorstelling gaat door. Wees je bewust van beperkingen van de Solvency II regelgeving en handel met verstand." ■

1 – https://www.eiopa.europa.eu/consultations/consultation-annex-opinion-use-risk-mitigation-techniques-proportional-reinsurance_en

Khadija van Hees-Lachhab